

Ο ΑΓΙΟΣ ΣΑΒΒΑΣ Ο ΝΕΟΣ Ο ΕΝ ΚΑΛΥΜΝΩ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

'Ενας ακόμη άγιος, ο οποίος έζησε στις ημέρες μας και μάλιστα, θαυματουργός και που δεν έγινε ευρύτερα γνωστός, είναι ο όσιος Σάββας ο νέος, ο εν Καλύμνῳ Δωδεκανήσου.

Ο άγιος Σάββας υπήρξε συνασκητής και διακονητής -επί 2ετίαν περίου στην Αίγινα- του μεγάλου αγίου του αιώνα μας Νεκταρίου, Επισκόπου Πενταπόλεως, τον οποίον και εκήδευσε. Ο αοιδιμός ιερομόναχος Σάββας (1862-1948) διετέλεσε εφημέριος της Γυναικείας Ιεράς Μονής Αγίων Πάντων Καλύμνου, και πνευματικός πατέρας επί 22 έτη των Καλυμνίων, με πανθομολογούμενη ανεπίληπτη και θεάρεστη βιοτή. Αναδείχθηκε θαυμαστά μέγας νηστευτής, εργάτης της νοεράς προσευχής και προστάτης των πτωχών και αδυνάτων. Διέπρεψε δε σε οσιότητα και αγιότητα βίου.

Ο σιωπηλός, ενάρετος, καθαρός και ταπεινός στην καρδιά ασκητής πατήρ Σάββας μετέστη προς Κύριον, την 7η Απριλίου 1948, σε ηλικία 86 ετών. Οι Καλύμνιοι με μεγάλη, ανέκφραστη λύπη κήδευσαν τον πνευματικό τους πατέρα, αλλ' αγάλλονταν, διότι πίστευαν ότι είναι άγιος και θα ήταν έκτοτε ο προστάτης τους και μεσίτης τους στον Χριστό.

Και πράγματι, η αγιωσύνη του επιβεβαιώθηκε και επισφραγίσθηκε και με θεϊκά σημεία, τα οποία εμφανίσθηκαν κατά την ανακομιδή του ιερού λειψάνου του, την 7-4-1957. Τα οστά του τρισμακαρίου οσίου ευρέθηκαν συναρμολογημένα· κι τα άμφια του αδιάλυτα, παραδόξως δε από τον τάφο του εξεχέετο ιδιάζουσα ευωδία. Το πάντιμο λείψανό του τοποθετήθηκε σε λάρνακα και αποτελεί τον ανεκτίμητο θείο θησαυρό της Ιεράς Μονής Αγίων Πάντων, της νήσου Καλύμνου, αλλά και όλης της Ορθοδοξίας.

Ο όσιος Σάββας, μετά την μετάστασή του στους Ουρανούς, ετέλεσε άπειρα θαύματα εντός και εκτός της πατρίδας μας. Δικαίως, λοιπόν, τη φωτοφόρο αυτή λυχνία του Παναγίου Πνεύματος, την καθαροτάτη μυροθήκη της χάριτος, τον θεοφιλέστατο πατέρα ημών Σάββα τον νέο, τον έλκοντα την καταγωγή από την Ανατολική Θράκη, το Οικουμενικό Πατριαρχείο, με Συνοδική Πράξη του, το παρελθόν έτος 1992, ήτοι 44 μόνον έτη μετά την εκδημία του προς Κύριον, κατέταξε εις το Αγιολόγιο της Εκκλησίας μας. (Σχετική η υπ' αριθ. 2534/8-5-1992 εγκύλιος της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος).

Προκειμένου να τιμήσουμε τον νεώτερον αυτόν ἀγιον της Πίστεώς μας, αλλά και για να γίνει γνωστός στο ευρύτερο πλήρωμα της Ορθοδοξίας, εζητήσαμε και ελάβαμε αρμόδιως την ἑγκριση-ευλογία, για να καταχωρίσουμε στο παρόν, συνοπτικώς, πληροφοριακά στοιχεία περί του βίου και των θαυμάτων του οσίου, από το βιβλίο που εξέδωκε η Ιερά Μονή Αγίων Πάντων Καλύμνου, «Ο ΑΓΙΟΣ ΣΑΒΒΑΣ Ο ΕΝ ΚΑΛΥΜΝΩ».

ΚΑΤΑΓΩΓΗ - ΜΟΡΦΩΣΗ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Ο θεόφρων πατήρ ημών Σάββας ο νέος, ο εν Καλύμνῳ, γεννήθηκε το ἔτος 1862 στην Ηρακλείτσα (αναφέρεται και η Γάνου Χώρα της περιφερείας Αβδίμ) της ανατολικής Θράκης, από πτωχούς γονείς, τον Κωνσταντίνο, που ασκούσε το επάγγελμα του μικροπωλητού και τη Σμαραγδή. Ήταν μοναχοπαίδι και κατά το βάπτισμα έλαβε το όνομα Βασίλειος.

Από μικράς ηλικίας ήταν πιστός και ευσεβής, αλλά και ἐνθερμος εραστής της αγγελικής μοναχικής ζωής.

Αφού τελείωσε τα εγκύκλια μαθήματα και φύλαξε τον εαυτό του καθαρό από κάθε μολυσμό, δεν συνέχισε τις σπουδές του στο γυμνάσιο, είτε διότι δεν είχε τη δύναμη ο πατέρας του, είτε διότι ο ίδιος ο Βασίλειος δεν είχε διάθεση περαιτέρω μορφώσεως. Κατόπιν τούτου, οι γονείς του του άνοιξαν ένα μικρό κατάστημα.

Ο Βασίλειος, ἀγοντας το 12ο ἔτος της ηλικίας του, διαπίστωνε καθημερινά, ὅτι το επάγγελμα που ασκούσε δεν ήταν στη φύση του. Ἐπρεπε, λοιπόν, να κόψει το δεσμό που του δημιουργούσε αυτό με τον υλικό κόσμο και να προχωρήσει στο πέλαγος της χάριτος του Θεού. Ήθελε να ζήσει για τον Χριστό και μόνο. Η μητέρα του, μόλις πληροφορήθηκε τους πόθους του τον εβεβαίωσε ότι «αν το κάνεις αυτό θ' αποθάνω».

ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΠΕΙ ΤΑ ΕΓΚΟΣΜΙΑ

Στην απαλή ηλικία των 12 ετών αντιμετωπίζει τον μέγα τούτο προβληματισμό. Η ἔλξη του Θεού είναι ισχυρότατη, όπως και η κλίση του.

Το «φύγε και σώζου» κυριάρχησε και ἐτσι, μία ημέρα ιστορική, αλλά και λαμπρή, ἔβαλε το κλειδί του καταστήματος κάτω από μία πέτρα και κατέβηκε στο λιμάνι για να πραγματοποιήσει την απόφασή του. Ως ελάφι τώρα, κατευθύνεται προς το ευώδες περιβόλι της Παναγίας, το Ἅγιο Όρος. Εκεί, εγκαταβιώνει στη Σκήτη της Αγίας Άννης, όπου και απολαμβάνει τους πρώτους καρπούς των ιερών πόθων του. (Κατ' ἄλλη γνώμη, που στηρίζεται σε διηγήσεις, πρώτα πήγε στα Ιεροσόλυμα). Στη Σκήτη αυτή δέχθηκε το βάρος της μοναστικής δοκιμασίας επί 12 ἔτη (κατ' ἄλλους επί 6 ἔτη) και ασκήθηκε στο ἔργο της αγιογραφίας και της βυζαντινής μουσικής.

ΜΕΤΑΒΑΙΝΕΙ ΣΤΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

Μετά από προσευχή παίρνει την απόφαση να πάει στα Ιεροσόλυμα. Διέρχεται από την γενέτειρά του, επισκεπτόμενος δε τους γονείς του, αναγνωρίζεται από κάποιο σημάδι του μετώπου του. Ο πειρασμός θερμαίνεται και πάλι. Πάλι εμπόδια από τη μητέρα του. Φεύγει ο ακτήμων με τη βοήθεια πλουσίου ανδρογύνου, που πηγαίνει στους Αγίους Τόπους. Ως χρόνος αφίξεώς του στα Ιεροσόλυμα αναφέρεται το ἔτος 1887, σε ἑγγραφο του Αρχιγραμματέως του ομωνύμου Πατριαρχείου. Αφού προσκύνησε με δέος και ευλάβεια τους Αγίους Τόπους, εισέρχεται στην ιστορική Μονή [του Χοτζεβά](#) και γίνεται αδελφός αυτής.

ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΟΝΑΧΟΣ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ

Μετά τριετή ενάρετο και οσιακό βίο στη Μονή αυτή κείρεται το έτος 1890 Μοναχός. Οπλισμένος με την αγιαστική χάρη και θωρακισμένος με την αήττητη πανοπλία του αγγελικού σχήματος, το 1894 αποστέλλεται από τον Καθηγούμενο της Μονής στο Άγιο Όρος για να ασκηθεί στην Ιερά Σκήτη της Αγίας Άννης, υπό την καθοδήγηση του αειμνήστου Αρχιμανδρίτου Ανθίμου, εις την αγιογραφία, προφανώς να ειδικευεθεί στην τέχνη.

Επανέρχεται μετά 3ετίαν στην Ι. Μ. Χοτζεβά και το 1902 προχειρίζεται σε διάκονο και το επόμενο έτος σε πρεσβύτερο. Διατελεί επί ένα έτος (1906) εφημέριος της [Θεολογικής Σχολής του Τιμίου Σταυρού](#), όπου γνωρίζεται με το Χρυσόστομο Παπαδόπουλο, τον μετέπειτα καθηγητή του Πανεπιστημίου και Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος. Ο Χρυσόστομος Παπαδόπουλος ως Αρχιεπίσκοπος Αθηνών, αποφαινόμενος περί του Αγίου Σάββα, πριν ακόμα κοιμηθεί και αναγνωρισθεί η αγιότητά του, έλεγε στον Καλύμνιο φίλο του Γεράσιμο Ζερβό: «Να ξέρεις, Γεράσιμε, ότι ο πατήρ Σάββας είναι άγιος άνθρωπος».

Το 1907 επανέρχεται στην Ιερά Σκήτη της Αγίας Άννης Χοτζεβά και ασχολείται, παράλληλα προς την έντονη πνευματική ενάσκησή του, με το ευλογημένο εργόχειρο της αγιογραφίας.

ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το 1916, ύστερα από 26 χρόνια περίου παραμονής στους Αγίους Τόπους επέστρεψε στην Ελλάδα.

Έτσι σφραγίζει μια ωραία ασκητική ζωή, πλήρη πνευματικής καρποφορίας. Έφυγε από την έρημο του Ιορδάνου, όπου ζούσε «ως υψηπέτης αετός», τρεφόμενος ως πτηνό με μια κουταλιά βρεγμένο σιτάρι την ημέρα και νερό από τον ποταμό, διότι οι Άραβες πολεμούσαν τον ευλογημένο ερημικό βίο.

Ευρισκόμενος στην Ελλάδα αναζητεί νέα γη ασκήσεως. Κατά το έτος της επιστροφής του, φαίνεται ότι μετέβη στη νήσο Πάτμο. Αφού παραμένει εκεί επί 2 έτη περίου, πηγαίνει στο Άγιο Όρος, απ' όπου κατέρχεται στην Αθήνα για να αγοράσει υλικά αγιογραφίας. Κατά το διάστημα αυτό και μέχρι μεταβάσεώς του στην Αίγινα φαίνεται ότι μετέβη στο ξερονήσι Παραμόλα και στην Υδρα.

Επισκέπτεται ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΠΕΝΤΑΠΟΛΕΩΣ

ΣΤΗΝ ΑΙΓΙΝΑ

Στην Αθήνα συναντά υποτακτικό του Αγίου Νεκταρίου, ο οποίος τον πληροφορεί ότι τον αναζητεί. Απ' αυτό συνάγεται, ότι οι δύο άγιοι είχαν προηγούμενη γνωριμία.

Από την Αθήνα λοιπόν, πηγαίνει στην Αίγινα, όπου διακονεί τον άγιο Νεκτάριο μέχρι την κοίμησή του. Η μετά του αγίου Νεκταρίου συγκαταβίωσή του συνέβαλε πολύ στην περαιτέρω πνευματική πρόοδο του οσίου. Εγνώρισε την αυστηρά άσκηση του αγίου Νεκταρίου, τους πολέμους των μικρών ανθρώπων, αλλά και την αναμφισβήτητη αρετή του, την παροιμιώδη ταπείνωση και απλότητά του.

Είδε τη θεία κοίμησή του, η οποία εβεβαίωσε την ευαρέσκεια προς αυτόν του Πανάγαθου Θεού με τα έκδηλα σημεία του αγίου μύρου και της ευωδίας, αλλά κυρίως της θαυματουργικής χάριτος.

Εις την Αίγινα παραμένει μέχρι το έτος 1926. Αναχωρεί για την Αθήνα, διότι στη Μονή προσέρχεται πολύς κόσμος και ο θόρυβος των κουράζει. Στην Αθήνα συναντά τον Γεράσιμο Ζερβό, ο οποίος τον φιλοξενεί στο σπίτι του και τον πείθει τελικά να μεταβεί στην Κάλυμνο.

ΜΕΤΑΒΑΙΝΕΙ ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΜΝΟ

Το ίδιο έτος (1926) φθάνει στην Κάλυμνο, όπου μετά από κάποια έρευνα-περιπλάνηση εγκαταβιώνει οριστικά στην Ιερά Μονή Αγίων Πάντων. Σ' αυτή τη Μονή, της οποίας τυγχάνει κτίτορας, είχε ασκητεύσει και ο ενάρετος και διορατικός Ιερομόναχος π. Ιερόθεος Κουρούνης. Ο θεσπέσιος αυτός λειτουργός του Υψίστου, προ της κοιμήσεώς του, παρηγορώντας τις λυπημένες αδελφές είπεν: «ότι μετ' ολίγον θα έλθη εδώ ανώτερός μου». Και πράγματι επαληθεύθηκαν τα λόγια του.

Ο π. Σάββας, ευθύς μετά την εγκατάστασή του στην Ιερά Μονή των Αγίων Πάντων, κτίζει με τη βοήθεια του Γεράσιμου Ζερβού τα επάνω κελλιά και αρχίζει μία έντονη πνευματική ζωή. Αγιογραφεί, τελεί τα θεία Μυστήρια και τις ιερές Ακολουθίες, εξομολογεί, διδάσκει με το στόμα και το παράδειγμά του και βοηθεί χήρες, ορφανά και φτωχούς. Ζει με ταπείνωση, άσκηση και προσφορά, ώστε το αγγελικό παράδειγμά του να ενθυμούνται με δάκρυα και συγκίνηση όσοι τον εγνώρισαν. Πάντοτε δε θα επικαλούνται με πίστη τη χάρη του στις ποικίλες δοκιμασίες της ζωής τους. Πρόθυμος όταν ζούσε, προθυμότατος μετά την κοίμηση του.

ΟΙ ΑΡΕΤΕΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

Ήταν επιεικής και εύσπλαχνος στις αμαρτίες των άλλων, δεν ανεχόταν τη βλασφημία και την κατάκριση. Αυτά τα δύο πολύ τον ετάρασσαν.

Η σκληρά άσκησή του του χάρισε την ευωδία του σώματός του, αλλά και την ασθένεια. Το πέρασμά του ήταν ευώδες. Αυτή η ευωδία θα εξέλθει και από το μνήμα του κατά την εκταφή του. 'Όπως σ' όλους τους ανθρώπους του Θεού, έτσι και από τον π. Σάββα δεν έλειψε «ο σκόλοψ τη σαρκί». Υπέφερε από προστάτη και σοβαρά κοιλιακή πάθηση. Για τον προστάτη έκανε εγχείρηση και θεραπεύθηκε. 'Όταν του έλεγαν να πάει στην Αθήνα να θεραπευθεί και για το κοιλιακό νόσημα, απαντούσε: «Αυτό, παιδί μου, θα μας σώση, τίποτε άλλο δεν κάναμε. Αυτό είναι το καλό που θα μας πάει στον Παράδεισο. Ο Θεός είναι μεγάλος».

Ο π. Σάββας αγαπούσε όλους τους ανθρώπους και κατέβαλλε προσπάθεια για τη μετάνοιά τους και επιστροφή τους στον Χριστό. Η αγάπη του ήταν ειλικρινής και πηγαία. Ήταν δε αφιλοχρήματος. Ουδέποτε κρατούσε χρήματα. Από την αγιογραφία και τα μυστήρια ό,τι ελάμβανε τα έδινε στους πτωχούς, στις χήρες και τα ορφανά. Η ζωή του ήταν μία συνεχής κατάσταση αγίας υπακοής. Ενδεικτικό αυτό είναι και η υπακοή του να δεχθεί κατά την περίοδο σοβαράς ασθενείας, ο ακρότατος αυτός ασκητής, στο Άγιο Όρος, κατ' εντολή του γέροντά του το 15Αύγουστο, κρέας ταπεινού.

Ο μακάριος, για κάθε πνευματικό πρόβλημα ελάμβανε άνωθεν την πληροφορία και έτσι βάδιζε επί του ασφαλούς. Είχε πολλούς πειρασμούς και χάλασε πολλές παγίδες του διαβόλου. Κάποτε, και συγκεκριμένα μία Καθαρά Δευτέρα, για να μη τελέσει τις ακολουθίες του, τον έκλεισε επί τρεις ημέρες στο κελλί του.

Ήταν χαριτωμένος και ευλογημένος από τον Κύριο. Πράος, ανεξίκακος, άδολος, υπάκουος και πονετικός.

ΤΟ ΟΣΙΑΚΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ

Εδόξασε τον άγγελο στη γη και τον άνθρωπο στους ουρανούς. Ήταν άγγελος και άνθρωπος και αντιστρόφως. Κατά τον τρόπο αυτό εκπλήρωσε τις ημέρες της επί γης πορείας του μέχρι της 7ης Απριλίου 1948, ότε παρέδωκε την αγία του ψυχή στον Κύριο. Περί το τέλος της ζωής του ευρίσκεται σε άκρα περισυλλογή και ιερά κατάνυξη. Επί τρεις ημέρες δεν εδέχθη ουδένα. Ευρίσκετο πλέον στο στάδιο της ιεράς μεταστάσεώς του. Έδωκε τις τελευταίες συμβουλές και εζήτησε την εν Χριστώ αγάπη και υπακοή. Όταν ο επιθανάτιος ρόγχος τον κατέλαβε και επί μακρόν συνεχίζετο, ξαφνικά λαμβάνει δυνάμεις, ενώνει τα μικρά ευλογημένα χέρια του και χειροκροτεί επανειλημμένα, ενώ από τα χείλη του εξέρχονται οι τελευταίες ιερές φράσεις: «Ο Κύριος, ο Κύριος, ο Κύριος». Ήταν η βεβαίωση της θείας μεταφυσικής πορείας του. Ήταν το κύκνειο άσμα της θεοφιλούς ζωής του. Την ώρα εκείνη ολίγες μόνον μοναχές περιέβαλαν μία αγία μορφή, ένα θαυμάσιο αγωνιστή της πίστεως και της ευσεβείας, έναν οικιστή του Παραδείσου. Ο ουρανός εγνώρισε τη μετάστασή του και επανηγύριζε. Ήταν, η γη εχάρισε στον ουρανό τον άγιο αυτό βλαστό της και ο ουρανός αποδέχθηκε την ιερά αυτή προσφορά.

Είθε και εμείς, μιμούμενοι, κατά το δυνατό, τις αρετές του Αγίου Σάββα του νέου, του θαυματουργού, αλλά και με τις πρεσβείες του να αξιωθούμε της Ουρανίου Βασιλείας. Αμήν.

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

Αφήγηση Γεροντίσσης Φιλοθέης, Καθηγουμένης της Ιεράς Μονής των Αγίων Πάντων

α. Θαύμα αγιότητος

Όταν εκοιμήθη ο Άγιος Νεκτάριος, τον έθαψαν ο ίδιος ο άγιος Σάββας, διότι ήτοι ιερεύς. Επί τρία μερόνυκτα ξημέρωνε εις τον τάφον του και συνωμιλούσε με τον άγιον Νεκτάριον. Αι μοναχαί, επειδή ήκουσαν ψιθύρους επί του τάφου, αναζήτησαν τον π. Σάββαν εις το κελλίον του, τον οποίον εύρον -κατελθούσαι όλαι μαζί- εις τον τάφον του αγίου Νεκταρίου.

β. Η πρώτη εικόνα του αγίου Νεκταρίου

Εζήτησεν ο άγιος Σάββας από την Γερόντισσα να μην τον ενοχλήσουν 40 ημέρας, κατά τας οποίας θα ευρίσκετο έγκλειστος εις το κελλί του. Μετά 40 ημέρας, επήγει εις την Γερόντισσα και της δίδει την εικόνα του αγίου Νεκταρίου και της λέγει: «Πάρε την εικόνα να την βάλης εις το προσκυνητάρι». Είπεν η Γερόντισσα: «πώς μπορώ να βάλω τον άγιον εις το προσκυνητάρι, αφού δεν ξεύρομε ακόμη αν είναι άγιος; Και ξέρεις ότι υπάρχουν επιτροπαί και Μητροπολίται που κάνουν έλεγχο. Μη θέλετε, πάτερ Σάββα, να μας κλείσουν στο Μοναστήρι». Και είπεν ο π. Σάββας: «Οφείλεις να κάμης υπακοήν. Να πάρης την εικόνα, να την βάλης εις το προσκυνητάρι και τας βουλάς του Θεού να μην τας περιεργάζεσθε».

γ. Ο προστάτης

Είναι Πάσχα -Χριστός Ανέστη- έλειπα εγώ. Ήμουν εις τας Αθήνας. Έμειναν οι αδελφές μόνες τους και ήλθε η ημέρα του Πάσχα, της Αναστάσεως. Την ώραν του φαγητού τις πήρε το παράπονον που ήσαν μόνες και μόλις το εσυλλογίσθησαν παρουσιάζεται ο άγιος Σάββας και τις λέει: «εγώ είμαι ο προστάτης».

δ. Υμνωδία από την Λάρνακα

'Ενα άλλο Πάσχα εκάναμε την Ανάστασιν. Ιερέα δεν είχαμε. Ήρχετο ένας ιερεύς το Σάββατον το απόγευμα και μας έκανε την Ανάστασιν. Ήλθε ο ιερεύς και έκαμε την Ανάστασιν και, όταν ετελείωσε, έφυγε. Επήγαμεν να πάρωμεν ευλογία από τον άγιον Σάββα και ακούομεν από μέσα από τη λάρνακα το «Χριστός Ανέστη», τόσο γλυκά που νόμιζες ότι εκελαηδούσαν αηδόνια και ένα κτύπο που νόμιζες ότι έπαιζε όργανο.

ε. Διπλή παρακαταθήκη

'Έγιναν τα θεμέλια του μοναστηρίου (σ.σ. του ναού) των αγίων Ταξιαρχών. Ο άγιος την είχε θεμελιώσει επ' ονόματι των Ταξιαρχών. Ο Δεσπότης ήλθε να βάλη θεμέλιον και μας είπε ότι θα θεμελιώσῃ τον ναόν επ' ονόματι του ιερού Χρυσοστόμου. Εγώ αντιστάθηκα, διότι είχε τα θεμέλια ο άγιος Σάββας επ' ονόματι των αγίων Ταξιαρχών.

Πέσαμε οι αδελφές στις προσευχές, να μας φανέρωση ο άγιος τί να κάνωμε. 'Ενα βράδυ παρουσιάσθηκε πάλιν με τους ίδιους ιερείς που είχα ξαναδή. 'Εφθασε μέχρι τον τάφον του. Εγώ μόλις τους είδα είπα: «Πάτερ μου Σάββα, ο Θεός που σ' έφερε, λύσε μας το ζήτημα. Τί πρέπει να γίνη;». «Ε! παιδί μου, όλα καλά και ευλογημένα. Πείθεσθε, πείθεσθε, πείθεσθε» και σταυρώνει τρεις φορές την εκκλησία και τον έχασα.

'Ηλθεν ο Δεσπότης και του έδωσα άδεια και έκανε τον Χρυσόστομο. Άμα χαλάσαμε το θεμέλιον βρήκαμε την κανδήλα που είχε ο άγιος αναμμένη. Θαυμάσαμε, διότι η κανδήλα ήταν αναμμένη 18 ολόκληρα χρόνια! Την κανδήλα των αγίων Ταξιαρχών την έβαλε ο ίδιος ο άγιος Σάββας προ 18 ετών και τώρα ο ίδιος πάλιν ο μάστορας που ειργάσθη με τον άγιον Σάββα ευρήκε την κανδήλα αναμμένη. Τώρα βάλαμε και την άλλην κανδήλα για τον άγιον Χρυσόστομο. Ο μάστορας αυτός λέγεται Μιχαήλ Τσερκάκης.

στ. Η ανακομιδή

Την ημέρα της εκταφής του, ήτο η 1η Μαΐου 1957, ήλθεν ο Δεσπότης με 9 ιερείς να τον βγάλουν από τον τάφον και τον έβαλαν κάτω. 'Ηταν ημέρα χαρμόσυνος, καθαρά, ανέφελη. Άρχισε να βρέχη ο Θεός χωρίς να υπάρχουν σύννεφα μόνον εις τον περιβολόν του. Διέταξε ο Δεσπότης να φέρουμε ένα σεντόνι να σκεπάσουμε τον άγιον. 'Ησαν δύο ιερείς από την Πάτμον και λέγουν: «Όχι, Σεβασμιώτατε, αυτό είναι απόδειξις αγιάσματος, διότι και ημείς εις το Άγιον Όρος ευρέθημεν και είδαμε λειψανο που ξεθάψαμε. Αυτό είδαμε και εκεί». Είχε πάρα πολύ κόσμο. Τον έβαλαν εις την εκκλησίαν μέσα. 'Ητο Τετάρτη που εξεφάφθη.

ζ. Τα θαύματα

Μετά την ανακομιδή των λειψάνων του οσίου έρχονταν πολλοί να προσκυνήσουν. 'Έγιναν πολλά θαύματα. Εθεραπεύθησαν δύο παιδιά αόμματα. 'Ένα παληκάρι 26 χρονών από τη μέση και κάτω παράλυτον. Ήλθε παράλυτο και με τα πόδια έφυγεν.

Αφήγηση π. Κυπριανού Μιχαήλου

Ο πατέρας μου, ο Σταυρής Μιχαήλου, έλεγε στον άγιο Σάββα: «Πάτερ Σάββα, πολλές γυναικες λόγω της σκληράς κατοχής, πουλάνε το σώμα τους για ένα κομμάτι ψωμί και η αμαρτία είναι πολλή μεγάλη. Κάτω στην πόλη έχει μεγάλη αμαρτία». Και ο άγιος Σάββας απήντησε: «Το γνωρίζω κ. Σταύρο. Κάθε βράδυ βγαίνω έξω στας 12 τα μεσάνυκτα και ευλογώ την πόλη. Βλέπω στην πλατεία να υψώνωνται φλόγες 100 μέτρα ψηλά».

Αφήγηση κ. Κων. Μανωλάκη, διδασκάλου

Κατά το έτος 1934 είχα ανεβή στην Ιερά Μονή των Αγίων Πάντων. Ήτο ημέρα Παρασκευή, η πρώτη των νηστειών. Πήγα από ενωρίς για να βοηθήσω τον π. Σάββα και να παρακολουθήσω τους χαιρετισμούς της Παναγίας. Αφού ετελείωσαν οι χαιρετισμοί, εψάλλαμε την παράκλησιν. Όταν άρχισα να ψάλω το τροπάριον «Προστασία των Χριστιανών ακαταίσχυντε», είδα τον π. Σάββα να βλέπει την εικόνα του Χριστού, η οποία ήτο στο τέμπλο και να ομιλή, νοερώς με τον Κύριο, έχων το δεξί του χέρι στον δεξιόν ώμον του. Αργότερα, μας είπε ότι, παρατηρών την εικόνα του Κυρίου είδε ότι εσχίσθη, άνοιξε η καρδιά του Χριστού και βγήκε το Άγιον Πνεύμα και εκάθησε στον δεξιόν ώμον του. Τότε του φιλήσαμε όλοι μας το χέρι και πήραμε την ευχήν του.

* * *

Κατά το έτος 1935 ευρισκόμενος εις το ιερόν και καθώς εμνημόνευε ο π. Σάββας εις την προσκομιδήν, παρατήρησα ότι τα πόδια του ήταν μια πιθαμή πάνω από την γη. Κατάλαβα την αγιότητά του. Όταν αργότερα μείναμε οι δυο μας του το είπα.

Αφήγηση της αδελφής Χριστονύμφης

α. Κρίσιμος ώρα

Μια μέρα ήταν του αγίου Ανδρέου και πήγε η μαμά μου εις τους αγίους Πάντας. Μόλις σκοτείνιασε είδε εις τον ουρανό να αστράφτη και να φωτίζῃ, σαν να ήταν μέρα. Καθώς κοιτούσε εις τον ουρανό έβλεπε σαν κάτι να ξετυλίγεται, σαν άγγελοι, σαν άστρα, επί πολλήν ώραν, χωρίς να ξέρη τι ήταν. Τρέχει, πηγαίνει εις την γερόντισσα Θέκλα. Της λέει: «Τί τρέχει;» Και εκείνη δεν ήξερε. Ήτρεξαν να δουν τι κάνει ο π. Σάββας και τον βλέπουν να έχη τα χέρια του ψηλά και να προσεύχηται γονατιστός. Μόλις τας εντελήφθη, τας είπε: «Γονατίστε, παιδιά μου και προσευχηθείτε αυτήν την ώρα». Ήμειναν μέχρι τας ένδεκα, το βράδυ, διότι κατέβηκε εις το σπίτι. Το πρωί ανέβηκε πάλι εις το μοναστήρι και τον είδε να προσεύχηται μέχρις ότου ξέφεξε και τας είπε: «Άνοιξαν τα ουράνια, διότι η ώρα ήτο κρίσιμος». Αυτό έγινε περί το 1932.

β. Προορατικόν χάρισμα

Πηγαίναμε μικρές τότε. Εγώ, (κόρη του Ραΐση του Νικόλα), του Μαρίνου του Κονομή, του Τωρινού, της Ξενίας. Τέσσερις είμασταν. Μας χώριζε τα κελλάκια που θα μέναμε. Πάντως εμένα μου έλεγε: «Συ παιδί μου θα γίνης μοναχή μια μέρα». (Ήμουν τότε πολύ μικρή). «... Ε! και εγώ 12 ετών επήγα. Στο μοναστήρι έμαθα τα γράμματα».

γ. Η ψαλμωδία

Μια μέρα -το δεύτερο χρόνο της ανακομιδής, το 1958- εκεί που εκαθάριζα την εκκλησία ήκουσα μια σιγανή ψαλμωδία. Μου εφάνη περίεργον. Ζήτησα να δω από πού η ψαλμωδία. Επλησίασα και προς την λάρνακα και ήκουσα τότε να εξέρχεται από αυτήν το «κατευθυνθήτω η προσευχή μου», όπως το έλεγε, όταν ζούσε.

δ. Εσείτο η Λάρνακα

'Ηλθον κάποτε προσκυνηταί από τη Γαλλίαν. Μου ερωτούσαν δια τα θαύματα του αγίου. Εγώ τους έλεγα, ότι εγνώριζα. Κατά την διάρκεια των συζητήσεών μας, ήλθε μέσα μια κοπέλλα απρεπώς ενδεδυμένη. Εγώ δεν την επρόσεξα. Μετά από λίγο ηκούσαμε έναν θόρυβον μέσα εις την λάρνακα, η οποία εσείστο. Ήτρεξα αμέσως και έπιασα την λάρνακα και την κρατούσα να μην πέση. Τότε μερικές γυναίκες φοβισμένες άρχισαν να λέγουν: «Τί τρέχει, τί τρέχει;» Γυρίζω και βλέπω την κοπέλλα, η οποία από τον φόβον της έφυγε. Καταλάβαμε, ότι εξ αιτίας της απρεπούς περιβολής της εσείστο η λάρναξ.

Αφήγηση της Μαρίας Μπιζάνη

α. Αφηγείται τη ζωή του

Εγώ κατάγομαι από ένα χωριό της Πόλης Γάνου, αλλά η περιφέρεια ελέγετο Αβδίμ. Ήμουν 16 ετών. Μοναχογυίος είμαι και γελούσε λίγο. Μοναχογυίος είμαι. Η μάνα μου μου πήγε στα γράμματα. Κατόπιν, ε, δεν μπορούσαμε να συνεχίσω το γυμνάσιο. Άνοιξε ένα μικρό μαγαζάκι και μ' έβαλε μέσα. Εγώ όμως από μικρό παιδί, δεν ξέρω. Ε, ε, είχα μία αγάπη προς τη μοναχική ζωή. Ε, της έλεγα της μάνας: «Μάνα δεν θα μείνω για πάντα εδώ στο μαγαζί. Μ' αρέσει η μοναχική ζωή θ' αποτραβηχτώ». Λέει: «Γυιέ μου, αν το κάνεις αυτό θα πεθάνω». «Ε, καλά, καλά». Μια μέρα βρήκε μοναξιά. Έκλεισε το μαγαζί, έβαλε από κάτω από το κατώφλι το κλειδί του μαγαζιού, παίρνει ένα οδοιπορικό σάκκο, κατεβαίνει από την πόλη και πηγαίνει στην παραλία να μπαρκάρη. Πεντάρα δεν είχε. Μα πεντάρα δεν είχε. Λέω: «Μα τίποτε δεν είχες; Τι κουράγιο, γέροντα!» «Ε, να, να, ο Κύριος ήταν η ελπίδα μου. Κατέβηκα κάτω στο λιμάνι. Βρίσκω ένα ανδρόγυνο. Φαινότανε ευκατάστατοι άνθρωποι και οι δυο. Και τους λέω: «Για που είσθε;». «Για τα Ιεροσόλυμα, παιδί μου». «Αχ, θέλω και εγώ. Γι' αυτό το σκοπό κατέβηκα από το χωριό μου και δεν έχω να...». «Α, ημείς, ημείς, ημείς θα σε πάρωμε». «Ε, μ' επήραν, λοιπόν, μαζί τους. Επήγαμε εις τα Ιεροσόλυμα εξ ιδίων εξόδων τους. Φθάσαμε στα Ιεροσόλυμα και εκεί πια εγώ, αφού προσκύνησα [τον Πανάγιο Τάφο](#) και όλα τα προσκυνήματα πήγα στο Χοζεβά». Ε, εγώ, λέω: «Πώς αυτό γέροντα;». «Ε, ένας χείμαρρος είναι στη πλευρά εκεί έχει σπηλιές, έχει σπηλιές. Βρήκα μια σπηλιά και έμεινα μέσα. Εκεί στη σπηλιά με πολλούς». «Είχε πολλούς;» λέω. «Πολλούς, πολλούς. Πολλά πρόσωπα, πολλούς καλογήρους». «Και τί κάνατε γέροντα;» «Ζωγράφιζα. Έκανα 14 χρόνια εκεί στου Χοζεβά». «Και πώς, τί τρώγατε, γέροντα?». «Ε, ε, γέλασε λίγο. Τί να τρώγαμε; Σιτάρι βρεγμένο. Σιτάρι. Μια κουταλιά μας έδιδε ο ηγούμενος». «Νερό?». «Από το ποτάμι που έτρεχε. Έκανα 14 χρόνια. Κατόπιν ήρθαν οι Αραβες. Μας λήστεψαν. Ήθελαν να μας σκοτώσουν. Φύγαμε. Διεσκορπισθήκαμε. Έφυγα. Πήγα στο Άγιον Όρος. Από το Άγιον Όρος ήλθα μια μέρα στην Αθήνα δια να προμηθευτώ μπογιές για την ζωγραφική μου. Στο δρόμο με βρίσκει ένας γνωστός μου, υποτακτικός του Νεκταρίου. Μου λέει: «Το ξέρεις ότι ο άγιος Πενταπόλεως είναι στην Αίγινα?» «Ναι

τόμαθα». «Τον ήκουσα που είπε ο π. Σάββας πρέπει ναρθή εδώ». «Ε, να πάω, να πάω. Σηκώθηκα, λοιπόν, πήγα εκεί. Έμεινα μαζί του χρόνια. Εγώ τον περιποιήθηκα. Εγώ τον μαγείρευα. Εγώ ερχόμουν σε επαφή με τον άγιον Πενταπόλεως. Εγνώρισα την αρετήν του, εγνώρισα την μαρτυρικήν ζωήν του». «Δεν μας λες κάτι;». Μας είπε όλα αυτά όσα γράφει το βιβλίον του. Το βιβλίον του αγίου Νεκταρίου. Τις συκοφαντίες, κατατρεγμούς. Όλα αυτά μου τα διηγήθηκε. Το θάνατό του, που μύρισε το δωμάτιό του, του Νοσοκομείου. Που έτρεξε από το μέτωπό του μύρον και έτρεχαν οι νοσοκόμες να πάρουν. Τα θαύματά του μου διηγήθηκε. Λοιπόν, «Ε, κατόπιν πέθανε, λέει, ο γέροντας. Ερχόταν κόσμος, όχλος. Δεν μπορούσα να κάνω. Σηκώθηκα, πήρα τον οδοιπορικό σάκκο, ήρθα στην Αθήνα... και με τη βοήθεια τού Θεού, εδώ, στην Κάλυμνο».

β. Άσκηση και ακτημοσύνη

Παρακολουθήσαμε τη ζωή του. Του ετοίμαζε εκείνη η γριούλα, ας πούμε, το όσπριο, φασόλια, ξέρω εγώ, ολίγο ρύζι. Τίποτε δεν έτρωγε. Λίγο ανάμα, το ανάμα της Λειτουργίας με λίγο δενδρολίβανο μέσα. Μισό πρόσφορο όλην την εβδομάδα. Στο τέλος του Σαββάτου το μισό του έμεινε ακόμα. Από το μισό του έμεινε το μισό. Επήγαινα εγώ μου το έδωνε. «Μαρία, φάτο αυτό. Να φας το πρόσφορο». «Σ' ευχαριστώ, γέροντα». Ήρχισε ο κόσμος να τον βοηθή. Ήταν ζωγράφος. Να τον βοηθή ο κόσμος. Καταλάβαινε την αγιότητά του. Αυτός δεν ήταν άνθρωπος! Ήταν επίγειος άγγελος! Η εξομολόγησίς του, οι αρετές του! Παρακολουθήσαμε τις αρετές του. Λοιπόν, είχε κανόνα στην ζωή του με την δύσιν του ηλίου να μην απομένη μέσα στο συρτάρι του ένα ιταλικό -τα λέγαμε τότε- το πενηντόλεπτο. Ήταν κανόνας. Μετά την δύσιν του ηλίου δεν επέτρεπε μέσα στο συρτάρι του. Καμμιά φορά έλεγα: «Γέροντα, η οσία Θέκλα λέει, μήπως κρατείτε κανένα φράγκο;» «Όχι, όχι, όχι. Δύση του ηλίου..Τί, τί, τί, χρήματα έχει ο καλόγερος την νύκτα; Είναι διάβολος. Δεν επιτρέπεται».

γ. Το αλεύρι της μητέρας του

(Πέτρα έβγαζε αλεύρι)

Ήλθε η ιστορία στην πείνα, στον πόλεμο. Λέω: «Γέροντα τί θα γίνουμε, λέω, πεινάει ο κόσμος. Δεν έρχεται από πουθενά τροφή. Τί θα γίνουμε! Αποκλεισμός!». Λέει: «Εξ αμαρτιών μας. Μαρία, εξ αμαρτιών μας, παιδιά μου. Κάποτε είχε και σε μας πόλεμο εκεί στα χωριά μας. Μια μέρα πήγε η μάνα μου να κόψη κλαδιά από το δάσος. Και είχε μια πέτρα μαλακιά, έτσι σαν μάρμαρο. Και κάθησε εκεί να φάει το ψωμί της λίγο ψωμάκι και βλέπει κι ανέβλυζε, είχε μια τρυπίτσα και ανέβλυζε αλεύρι». «Αλεύρι;». «Αλεύρι πολύ». Ήκανε έτσι το χέρι της και καθώς το τραβούσε έβγαινε άλλο, έβγαινε άλλο και έκανε τόσο μεγάλο αυτό, τόσο μεγάλο όγκο. Πήρε, λοιπόν, έβγαλε το τσεμπέρι της, γιατί δεν είχε άλλο και το γέμισε με αλεύρι και το έφερε χωρίς να κόψη κλαδιά. Το έφερε εκεί στην γειτονιά. «Ελάτε να δείτε αλεύρι!». «Καλέ πού είναι το αλεύρι;». Πήγαν και οι άλλες γυναίκες τροχάδην. Φέραν, λέει, ό,τι είχε η κάθε μια, πετσέτα, ένα σακκουλάκι. Άλλα το πήρε είδηση η τουρκική αστυνομία και πήγε να βάλη φόρο και αμέσως έπαυσε. Αυτό μου το είπε 2-3 φορές. «Η χαρά της μάνας μου που από την πέτρα έβγαινε αλεύρι». Κύριε, Ιησού Χριστέ!

δ. Ακρότατη νηστεία - Αγιογραφία - Φιλανθρωπία

Ειργάζετο. Ήκανε τις εικόνες. Τότε δεν εγίνοντο Λειτουργίες. Και από την ζωγραφικήν, από τις Λειτουργίες στα ορφανά πήγαιναν. Στις χήρες, στα ορφανά. Ε! Εκείνος έτρωγε μισό πρόσφορο! Το μισό έτρωγε. Το άλλο το έδινε σε μας. Λίγο νάμα από την Κυριακή και έβαζε μέσα λίγο δενδρολίβανο. Αυτό ήταν! Χρόνια,

χρόνια! Δεν ήταν μια μέρα, ένας μήνες, δυο μήνες, ένας χρόνος, δυο χρόνια! Χρόνια! Όλα τα χρόνια μ' αυτήν την τροφήν. Πώς ζούσε; Πώς σηκωνότανε επάνω; Ο Θεός! Το Πνεύμα το Άγιον!

ε. Η «τυμβωρύχος» μικρά Νεκταρία και το επιτίμιο

Όταν κοιμήθηκε ο άγιος Νεκτάριος, είχε μια Μοναχή μικρή μέσα στο Μοναστήρι και είχε το όνομά του. Τον αγαπούσε πολύ τον γέροντα. Ήτο μικρή, πτωχή, ορφανή. Όταν κοιμήθηκε ο γέροντάς της, τον έθαψαν και από πάνω έβαλαν ξύλινο μνήμα. Πήγε, τράβηξε λίγο για να δη τον γέροντα από την λαχτάρα που είχε. Λοιπόν, την έφθασε η ηγουμένη: «Τί κάνεις εδώ Νεκταρία;». Λέει: «Θέλω να δω τον γέροντά μου, λέει, να δω». «Είναι κακό πράγμα. Τώρα να σε πάω στο γέροντα, στον πάτερ Σάββα». Ήταν ο πάτερ Σάββας στο κελλί του. Κτυπά την πόρτα του κελλιού η ηγουμένη και του λέει: «Είδες τί έκαμε η μικρή μας;». «Τί έκανε;». «Πήγε στο μνήμα για να δη το γέροντα». «Ελα παιδί μου μέσα. Γιατί τόκανες αυτό;». «Από την λαχτάρα που είχα να δω το γέροντά μου». «Μ' αυτό ξέρεις πώς λέγεται; Τυμβωρύχος είσαι;». «Μα εγώ δεν ξέυρω από αυτά τα λόγια. Εγώ θέλω τον γέροντά μου να δω». «Ε, τότε δεν θα κοινωνήσεις. Μέχρι την Μ. Πέμπτη να μην πλησιάσεις τα Άγια. Είναι αμάρτημα. Παιδί μου, είναι αμάρτημα αυτό». «Εγώ δεν ξέρω τίποτα. Εγώ θέλω να δω τον γέροντα». «Την Μ. Πέμπτη θα κοινωνήσεις». Έφυγε η κόρη κλαίουσα. Δεν θα μεταλάμβανε. Περίμενε την Μ. Πέμπτη. Μόλις έκλεισε η πόρτα να ο γέροντας. Ο άγιος Νεκτάριος μέσα. Του λέει γελαστός: «Γέροντα, συγχώρεσέ της. Είναι μικρή. Δεν τόξερε, δεν ήξερε από αμαρτία αυτή. Δεν ήξερε. Προ της Μ. Πέμπτης, κοινώνησέ την. Ήκουσες, γέροντα; Φανού επιεικής. Δεν το ήξερε. Ήκουσες; Σ' ευχαριστώ». Λέω: «Γέροντα, σου μίλησε; Μπροστά;». «Ε, παιδί μου, λέει μπροστά μου, όπως ήταν ζωντανός. Μπροστά μου και μου λέει: «Δώσ' μου τον λόγον σου ότι θα την κοινωνήσεις. Δεν ήξερε η κόρη, δεν ήξερε».

στ. Το κόκνειο άσμα του

Την ώρα που ξάπλωσε. Επιθανάτιος ρόγχος ήτανε. Λίγη ώρα. Για μια στιγμή τον βλέπαμε να κτυπά τα χέρια του. Χειροκροτούσε, χειροκροτούσε και έβλεπε επάνω γελαστός. «Ο Κύριος, ο Κύριος, ο Κύριος, ο Κύριος, ο Κύριος» και χειροκροτούσε. « Ο Κύριος, ο Κύριος, ο Κύριος, ο Κύριος. Θέκλα, ο Κύριος, ο Κύριος». Κτυπούσε τα χεράκια του. Που την βρήκε την δύναμη και χειροκροτούσε; Και την άλλη στιγμή αμέσως έκλεισε τα μάτια του.

ζ. «Το άγιον της εποχής»

Ρωτούσαν οι γέροντες έκει: «Από πού είσθε;» «Α Καλύμνιες. Απ' την Κάλυμνο είμαστε». «Α, τί τυχερές γυναίκες είσθε σεις!!!». Λέει: «Γιατί; Που φύγαμε απ' τα σπίτια μας, απ' την Πατρίδα μας, από το νησί μας;» «Οχι!!! Τυχερές, γιατί τον άγιο της εποχής έχετε εσείς εκεί κάτω. Τον άγιο». «Και ποιος είναι;» «Α! ο πάτερ Σάββας. Εκεί πάνω στους άγιους Πάντας δεν έχετε τον άγιο...» «Α! Ο πάτερ Σάββας! Καλέ άγιος είναι!!!». «Τον άγιο της εποχής έχετε εσείς. Τι καλότυχες γυναίκες είσθε!». Το είπαν οι ασκηταί της έρημου των Ιεροσολύμων.

ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

Αφηγήσεις θεραπευθέντων ατόμων

Θεραπεία παραλυτικού (έτος 1957)

Ο υπογεγραμμένος Αναστάσιος Γερακιός, εκ Καλύμνου, πανδρεύτηκα το Φεβρουάριο του 1957. Μετά από 5 ημέρες αρρώστησα και έμεινα τελείως παράλυτος, 7 μήνες ακίνητος στο κρεββάτι. Ήμέρα και νύκτα παρακαλούσα θερμά τον άγιο Σάββα να με θεραπεύσει, διότι η ζωή μου ήτο μαρτυρική. Και αφού για αρκετόν καιρό ο άγιος εδοκίμασε την πίστη μου, ήλθε στον ύπνο μου και με βρήκε και με παρακαλούσε να ανέβω στο μοναστήρι του να τον προσκυνήσω. Μετά πολλών κόπων με βάλανε σε γαϊδουράκι και ανέβηκα στο μοναστήρι του, με χίλιες προσπάθειες.

Κατάκοιτος μπρος στη λάρνακα του αγίου, προσευχήθηκα με μεγάλην πίστην και πολλά δάκρυα να μου δώσει την υγείαν μου. Και ω του θαύματος!

Ο άγιος Σάββας άκουσε την προσευχή μου και με θεράπευσε. Σηκώθηκα επάνω και ήμουνα τελείως καλά...

Τον ευχαριστώ και δοξάζω τον Κύριο.

Θεραπεία όγκου (έτος 1963)

Εφανερώθη σ' ένα επικίνδυνο μέρος ένα βολαράκι και λίγο-λίγο εμεγάλωνε και υπέφερα. Λοιπόν, εκεί που πονούσα έκανα πάλι το σταυρό μου και είπα: «Άγιε μου Σάββα, κάνε μου και εμένα το θαύμα σου, πέρασέ μου τους πόνους μου» και αμέσως με πήρε ελαφρύς ύπνος και πάλι μου ήλθε ο άνθρωπος ο κοντός και με έσπρωξε δύο φορές γελαστός και μου είπε: «Εγώ δεν θέλω τίποτε από σένα, μόνον κάθε χρόνο στην εορτή μου να έρχεσαι να ξαγρυπνάς και να μου ανάβεις ένα κεράκι». Αυτό μου είπε και έφυγε αμέσως.

Άνοιξα τα μάτια μου και τι να δω. Έσπασε όλο το κακό από πάνω μου και είδα την υγεία μου.

Δύο θαύματα έκανε ο άγιος Σάββας εις τον άνδρα μου και σε μένα. Δεδοξασμένο το όνομα του Κυρίου.

Γεωργία Ι. Χούλη

Θεραπεία ημικρανίας (έτος 1968)

Υπέφερα από τρομερά ημικρανία. Η ζωή μου ήτο μαρτυρική. Εξετάσθηκα σε πολλούς γιατρούς. Όλοι μου λέγανε ότι είχα όγκο κακοήθη και κανείς δεν βοήθησε εις την ασθένειά μου. Κατέφυγα όμως εις τον άγιο Σάββα.

Προσευχήθηκα μετά θερμών δακρύων εις το ιερό του Λείψανο. Άλειψα το κεφάλι μου με λάδι της κανδήλας του και ω του θαύματος! Ο άγιος Σάββας μου έκανε τελείως καλά.

Παναγιώτης Μαλαχίας

Θεραπεία ασθενούς (έτος 1970)

Είμαι η Σεβαστή Ντρη του Κωνσταντίνου, κάτοικος Καλύμνου. Το 1970 είχα αρρωστήσει με πολύ πυρετό, χωρίς να μπορέσουν οι ιατροί να βρουν τι είχα. Ζητούσα βοήθεια. Παρακαλούσα τους αγίους. Ο πόνος μου ήτο μεγάλος, διπλούς,

διότι είχα και εξ (6) παιδιά. Η αρρώστια μου κράτησε περίπου 10 μέρες. Παρακαλούσα τον ἄγιο Παντελεήμονα, τους αγίους Αναργύρους. 'Ένα βράδυ θυμήθηκα τον γέροντα, τον π. Σάββα. «Ε, γέροντα πλιό, ἐλα και συ πλιό, βοήθησε με. Τόσην φαμίλια ἔχω να μην καθήσω στο κρεβάτι». Ε τόπα με την καρδιά μου. «Ε, ἐλα πλιό γέροντα. Με ξέρεις πλιό, ἐλα». Κοιμήθηκα εις τας 11. Μόλις ἐκλεισα τα μάτια μου, νάτος γελαστός: «Ε, τελευταίον μου θυμήθηκες εμένα. Για κάνε το κεφάλι σου κάτω». Με εστάυρωσε: «Ε, σήκω επάνω, σήκω επάνω». Ξύπνησα αμέσως. Γύρισα να τον δω. Εγώ ούτε πυρετό ούτε τίποτε. Ήγινα καλά σαν να μην είχα αρρωστήσει.

Θεραπεία δερματικής νόσου

Είχα στα χέρια μου σπυριά και υπέφερα πολύ. Πήγα να προσκυνήσω στον ἄγιο Σάββα. Τον παρακάλεσα με μεγάλην πίστιν να με θεραπεύσει. Πράγματι πηγαίνοντας προς την τραπεζαρίαν δια να πάρω καφέ ἔνοιωσα να κολλάνε τα χέρια μου. Τα εσκούπισα αμέσως και ὀλα εξαφανίσθησαν. Τα χέρια μου ἔγιναν καθαρά ὡπως πρώτα.

Μόλις είδα το θαύμα εχάρισα το δακτυλίδι μου στον ἄγιο, τον οποίο ποτέ δεν θα ξεχάσω. Θα τον επικαλούμαι σε κάθε δύσκολη στιγμή της ζωής μου.

Δημ. Μ. Κορφιάς

Θαύμα της αγίας εικόνος, που ιστόρησε ο αγιογράφος μοναχός π. Μιχαήλ

Ο π. Μιχαήλ αγιογράφος Καυσοκαλυβίτης, (εκοιμήθη εις τας 24 Μαΐου 1979), ἐλαβε το 1959 εντολήν από την ηγουμένην Φιλοθέην να ιστορήσει τον ἄγιον Σάββα. Ο π. Μιχαήλ, επειδή δεν είχε εικόνα του αγίου, ούτε τον εγνώριζε προσωπικώς, παρακάλεσε τον Κύριον, αλλά και τον ἄγιον Σάββα εις προσευχήν να φωτισθή δια να ιστορήσει την εικόνα. Πράγματι, είχε μεγάλην ευχέρειαν κατά την εργασίαν και επιτυχίαν. Ὄταν η αγία εικόνα παρεδόθη εις το τελωνείον, ἡρχισε να κρούη μόνη της η καμπάνα του Μοναστηρίου. Το γεγονός αυτό ἡτο ανεξήγητον μέχρι την επομένην, ὅταν ἐλαβον εἰδησιν από το τελωνείον δια την παραλαβήν της εικόνος. Η καμπάνα ἐκρουσε μόνη της ἔως ότου ἐφεραν την εικόνα εις το Μοναστήρι.

Αφήγηση του Ποθητού Καλαφάτη

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ηχος πλ. α'. Το συνάναρχον Λόγον

Της Καλύμνου το κλέος και θείον ἐφορον και των πάλαι Οσίων τον ισοστάσιον, ευφημήσωμεν πιστοί Σάββα τον Ὁσιον ὅτι δεδόξασται λαμπρώς, ως θεράπιον του Χριστού, θαυμάτων τη ενεργεία, και διανέμει τοις πάσι, παρά Θεού χάριν και ἐλεος.

KONTAKION

Ηχος β'. Τοις των αιμάτων σου

Των Καλυμνίων θερμώς προϊστάμενος, ως δοξασθείς τη του Πνεύματος χάριτι, παρέχεις τοις χρήζουσι πάντοτε, την σην ταχείαν εν πάσι βοήθειαν διό σε υμνούμεν Σάββα, Όσιε.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΟΝ

Φύλαττε και οκέπε την σην Μονήν, την πιστώς τιμώσαν, το οον λείψανον το οεπτόν, και ναυτιλλομένοις και πάσι Καλυμνίοις, ω Σάββα θεοφόρε, βοήθει πάντοτε.

**«Ο ΑΓΙΟΣ ΣΑΒΒΑΣ Ο ΝΕΟΣ Ο ΕΝ ΚΑΛΥΜΝΩ»
ΕΚΔΟΣΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ «Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΑΡΝΑΒΑ**